

dinalium favorem concernant, vel ipsæ Constitutiones, edendæ de eorundem Cardinalium, vel majoris partis eorum Consilio editæ fuerint.

De potestate Reverendiss. D. Vice-Cancellarii, & Cancellariam Regentis.

71 Primò, quod possit committere absolutionem illorum, qui ignorantèr in supplicationibus, vel in litteris Apostolicis aliquid scriberent, corrigerent, vel delerent.

Item, quod possit corrigere nomina, & cognomina personarum, non tamen eorum, quibus gratia, & concessionis fiunt, ac beneficiorum, dum tamen de corpore constet.

Item, quod possit omnes causas Beneficiales, etiam non devolutas committere in Curia cum potestate citandi ad partes.

Item, quod processus Apostolica autoritate decretos aggravare possit cum in vocatione brachii Secularis, & sententias executionis demandari facere contra intrusos, & intrudendos per litteras Apostolicas desuper sciendæ, & non aliàs.

Item, quod possit signare supplicationes manibus duorum Referendariorum signatas de beneficiis Ecclesiasticis Sæcularibus, & Regularibus dispositioni Apostolica generalitèr non reservatis, quorum cujuslibet valor centum florenorum auri de Camera, vel totidem librarum Turenens. parvorum, seu totidem in alia moneta secundùm communem æstimationem valorem annuum non excedet.

Item, quod possit signare supplicationes, etiam duorum Referendariorum manibus signatas de novis provisionibus si neutri, & subrogationibus pro colligantibus, in quibus non detur clausula generalem reservationem importans.

Item, quod possit ad Ordines suscipiendos arctatis, prorogare terminos de didis suscipiendis ordinibus usque ad proxima, tunc à jure statuta tempora, in quibus sic arctati successivè ad ipsos Ordines promoveantur.

Plaet, publicentur, & describantur. I.

Lata, & publicata fuerunt supra scriptæ Regulæ, Ordinationes, & Constitutiones in Cancellaria Apostolica ab uno ex RR. PP. DD. Majoris Præsidentie Abbreviatoribus, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, die verò sexta mensis Octo-

bris, Pontificatus prælati Sanctissimi D. nostri Anno primo.

Petrus Gentilis Procustos.

83 Præterea, quando Rom. Pontifex confert beneficia, debet solvi Sedi Apostolicæ certum jus, quod media annata dicitur, & est dimidia pars fructuum primi anni, quamvis olim integri proventus anni solverentur, & Annata dicebatur, quod quidem jus licitè petitur, & solvitur: quia hoc fit partim ad sustentationem Papæ, & Cardinalium, partim in recognitionem universalis domini, quo Ecclesia Romana gaudet super omnes Orbis Ecclesias. Et hac ratione talis juris petitio, & solutio est à Simonia labe immunis. Hæc quidem annata non solvitur, si beneficium non excedat 24. ducatos auri de Camera, & idèd non solvitur de pluribus beneficiis Hispaniæ, aliorumque Regnorum, quia non taxantur ultra 24. ducatos. In variis Hispaniæ locis solvitur media annata, scilicet in Ecclesiis Conchensi, Abulensi, Seguntina, & aliis. In Diocesi Toletana media annata solvitur Capitulo Complutensi, & Ecclesiæ Tolitanæ Rationaritis, ut habet Torrecilla. Deindè ex beneficiis unitis alicui communitati, vel loco pio solvitur: *Quindenna*, seu *Quindennium*: id est, singulis quindecim annis solvitur media pars fructuum talium beneficiorum: quia cum non vacant; loco annatæ solvitur quindenna, ac proindè, qui non tenentur ad annatam, nec ad quindennam tenentur. De Annatis agitur in *Extr. fin. de Eleÿ. Joan. XXII. & integro Tit. de Annatis in lib. 7. Decretal. Lact. lib. 4. ex n. 674.* Ad Sædis Apostolicæ exemplum nostri Reges in officiorum Sæcularium distributione exigebant olim certum jus, quod Hispanè dicitur: *Mesada*. Et est pars reddituum, quæ uni mensi respondet, & æstimatio fiebat, prout communitèr tale officium in quinquennio antecedenti prodixerat. Hoc tamen jus nunc solum existitur (ex Conces. Urban. VIII.) quando nostri Reges presentant ad beneficia Ecclesiastica, Dignitates, Præbendas, Portiones, vel beneficia curata. L. 1. tit. 17. lib. 1. R. Ind. ibi: *Aviendo suplicado à nuestro muy Santo Padre Urbano Ochoavo, que tuviesse por bien de conceder Breve, para que se pudiesen cobrar para nos, por las causas, y razones en el contenidas, los derechos de mesadas de todas las Dignidades, Canongias, Raciones, y medias Raciones, Ofi-*

cios, y Beneficios Ecclesiasticos, Curatos, y Doctrinas, que huvieren vacado, y vacaren en nuestras Indias Occidentales siempre que Nos presentaremos de nuevo personas para ellas, ò nuestros Virreyes, y Governadores, en execucion de las Leyes de nuestro Patronazgo Real, su Santidad lo tuvo assi por bien, y mandò expedir en la dicha razon Breve, con calidad, que la cobranza no se haga hasta que sean pasados quatro meses despues de aver tomado la possession de la Dignidad, ò Prebenda, Oficio, Beneficio, Curato, ò Doctrina, la persona que fuere presentada à ella, y que el valor del mes se regule conforme à lo que huvieren valido, y rentado sus frutos, y rentas en los cinco años antecedentes al tiempo en que se tomare, ò hubiere tomado la possession: : entrando en este computo, no solo el valor de las rentas, diezmos, y gruesa de la Dignidad, ò Prebenda, Oficio, ò Beneficio, Curato, ò Doctrina en cada uno de ellos, sino tambien de lo que huvieren valido las obviaciones, y otros proventos, y emolumentos en el mismo tiempo, haciendo para esto todas las diligencias, y averiguaciones necessarias; y lo que en los dichos cinco años montare lo junte, y repartan por iguales partes en cada uno de los meses que contienen los cinco años, de forma, que quede claro, liquido, y averiguado lo que cupiere à cada mes, y cobren lo que montare de la persona que se presentare. Insuper in officiorum Sæcularium concessione exigunt nostri Reges mediam annatam, ut habetur in L. 4. tit. 19. lib. 8. R. Ind. ibi: *Que la media annata se pague de todas las Mercedes, titulos, Oficios, y Rentas, que se dieren por Nos, ò por nuestros Consejos, Virreyes, Capitanes Generales, y otros Ministros de qualesquier Mercedes, y Oficios, que no fueren Ecclesiasticos, siempre que para ello sea necesario Cédula, ò Despacho nuestro, ò de nuestros Ministros: assi en las primeras provisiones, como en los ascensos de unas Plazas à otras, en la misma especie de monedas, en que se pagare el util de ellas, regulandose este derecho por la mitad de lo que el primer año importa el verdadero valor de los sueldos, gages, casas, propinas, luminarias, y demas emolumentos, que se gozaren con cada oficio, aunque se den por asistencia, y trabajo personal: y de la paga de este derecho no se pueda eximir, ni exima ninguna persona de qualquier estado, calidad, ò condicion que sea. Que la satisfaccion de lo que importar la media annata sea en dos pagas iguales. por mitad: la primera luego de conrado, antes de entregarse à la Parte el titulo, ò despacho del Oficio, Rentas, ò Merced: y la segunda den-*

tro de un año, assegurandolo con fianzas à satisfaccion del Tesorero General de la media annata, si le huviere, ò de nuestros Oficiales Reales en las Indias, en cuyo poder ha de entrar. Milites, qui actu militanti ab hoc onere eximuntur, & alii in casibus in prædicta Lege comprehensis, & prout Judex hujus causæ, attentis circumstantiis, decernat. In his Insulis est designatus unus ex Senatoribus Regiis, ut de his causis cognoscat. Aliæ instructiones in d. L. 4. apponuntur: de quibus latiori calamo tractant. *Escalona, Gazofilac. Regio Peruv. lib. 2. p. 2. cap. 35. & 36. Solorz. Polit. Indica, lib. 6. cap. 13. in fin. Et Supplem. Moreri, V. Annate.*

TIT. VIII.

De Concessione Præbendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

84 UT alicui beneficium conferri possit, vacans esse, necessarium est. Si tamen ab alio, quam à Papa beneficium non vacans conferatur, irrita est ipso jure illius collatio. c. 10. c. 40. 7. q. 1. c. 2. h. t. c. 4. de Donation. etiam si ab executeore Pontificis conferatur, nec Episcopus, nec alius inferior Pontifice, potest delegare facultatem confendi proximè vacatura beneficia. c. 11. h. t. nam solum Pontifex potest beneficium conferre, antequam vacet. L. 5. tit. 5. p. 1. L. 11. tit. 16. p. 1. ibi: *Otorgar puede el Papa, è non otro ninguno los Beneficios ante que vacuen.* Tunc enim vacare beneficium dicitur, quando proprietario, vel possessore caret. L. 10. tit. 16. p. 1. arg. l. 5. §. fin. ff. ad leg. Juliam, de vi publ. L. 22. §. 1. ff. de Usu, & habit. Et quidem potest vacare. 1. de Jure, & factò. 2. solum de Jure. 3. tantum de factò. De jure, & factò beneficium vacat, quando apud nullum est titulus, & possessio illius. V. g. si Beneficiarius est mortuus, vel resignavit, vel beneficio privatus est. De jure tantum vacat beneficium, quando jus, & titulum beneficii quis ammissit, possessione retenta. V. g. si quis privetur titulo, & jure beneficii, vel ipso jure, vel per sententiam Judicis. Arg. l. 10. tit. 16. p. 1. De factò tantum vacat beneficium, quando Beneficiarius retinet jus, & proprietatem beneficii, illius tantum professione amissa. V. g. si quis est à beneficio depulsus, vel si Beneficiarius diù abest, & ubi

ubi nam sit, ignoratur. *Arg. l. 10. tit. 16. p. 1.* Quando beneficium tantum defacto vacat, cum verè vacans non sit, non potest alteri conferri; si de facto, & jure simul vacet, certè potest alteri conferri, cum verè vacans sit. *c. 2. h. t.*

85 Quando beneficium vacat de jure tantum non verò defacto, quia alius habet coloratam possessionem, quia scilicet beneficium à legitimo Collatore accepisset, & institutio, vel collatio, non sit notoriè irrita, quamvis ex defectu occulto titulus non subsistat, debet fieri mentio talis possessionis in rescripto impetrationis, & provisionis, cum hoc possit Pontificem movere, ne tam facilè, vel ne absolutè contulisset: alias talis collatio, ut subreptitià esset nulla; imò antequam beneficium conferatur, debet citari possessor, & præcedente summaria causæ agnitione talis possessio injusta declarari. *c. 6. h. t. l. 10. tit. 16. p. 1.* secus est si possessio colorata, non sit, eo quod possessor sine titulo colorato possideat, defectuque manifesto laboret, nam tunc non est necessarium in impetratione, vel provisione exprimere injustam possessionem. *L. 10. tit. 16. p. 1.* Nec est necessè possessorem citare, antequam beneficium conferatur, cum in notoriis non sit ordo juris servandus. Qui scientèr passus est, se in beneficio non vacante, vel tantum vacante defacto, institui, excommunicandus est. *c. 1. h. t. & beneficio sic obtento, ita privatur, ut si postea vacet, illud nequeat obtinere sine Apostolica dispensatione. c. 7. h. t. l. 13. tit. 16. p. 1.* Et in litteris Apostolicis debet præcedentis institutionis fieri mentio, alias provisio erit nulla. *Arg. c. 20. & 27. de Rescript. Greg. Lop. in leg. 13. tit. 16. p. 1. V. Otro,* nisi fortè de motu proprio procedat Pontifex. Si ignorantè conferatur beneficium nondum vacans, licet collatio sit nulla, nec per subsequentem vacationem convalescat. *Arg. c. 18. de Reg. jur. in 6. nulli subiacet, poenæ, à qua ipsum ignorantia excusat; arg. c. 1. h. t. l. 13. tit. 16. p. 1.* idem dicendum est de eo, qui promissionem beneficii nondum vacantis accepit, vel beneficium nondum vacans impetravit; qui licet illo careant nulla poena tenentur, cum regularitèr, non conatus, sed actus consummatus puniatur. *Arg. L. 1. §. Has verba, ff. Quod quisque jur. nisi in aliquibus casibus.*

Nec potest promitti beneficium viventis in casum, quod illud per mortem renuntiationem, vel alio modo vacaverit,

etiamsi promissio fiat cum consensu ejus, qui illud obtinet. *c. 2. c. 13. h. t. Trid. sess. 24. de Reform. cap. 19. Reg. 21. Cancell. L. 10. tit. 16. p. 1.* Hujusmodi enim promissio absolutè irritatur, licet pactum de viventis hereditate solum irriteretur, pro casu quo, non consentiat ille, de cuius hereditate agitur. Hujus prohibitionis rationem assignat Text. in *c. 2. h. t. ne scilicet desiderare quis mortem proximi videatur, in cuius locum, & beneficium se crediderit successurum:* quod firmat exemplo Legum civilium. *L. fin. C. de Pat. Ubi dicitur, quod hujusmodi pactiones (de successione viventis) odiosæ esse videntur, & plenè tristissimi, & periculosi eventus, & talia pactiones tamquam contra bonos mores iniuriam repelluntur. L. 10. tit. 16. p. 1. Gonz. in c. 2. h. t. n. 12.* Talis promissio etiam in scriptis facta est nullius momenti, ac proinde, cum nullum jus promissorio conferat, non auditur, si appellat à denegatione beneficii. *c. 3. h. t. Barbos. & Gonz. ibid.* Imò cum promissio beneficii nondum vacantis sit invalida, quia juri publico contraria, etiam juramentum ipsi adjectum irritum est: quippè accessorium sequitur naturam principalis. *c. 42. de Reg. jur. in 6. Sanch. in Decal. lib. 7. c. 2. n. 33. Gonz. in c. 2. h. t. n. 12. in fin.* Nec Patroni possunt promittere, aliquem presentare ad beneficium vacaturum, nec dare alteri facultatem presentandi ad aliquod beneficium, cum vacaverit, in specie quidem, respectu certi beneficii, vel certæ personæ. *c. fin. h. t.* potest tamen patronus, præsertim Laicus, alii generatim committere facultatem presentandi ad beneficia, cum vacaverint. V. gr. Procuratori; nam tunc cessat periculum captandæ mortis alterius propter beneficium. Et similiter potest ex hac ratione Episcopus Vicario Generali in genere committere facultatem conferendi beneficia proximè vacatura.

86 Licet olim teneret promissio facta à Prelato de conferendo beneficio, cum potuerit. *c. 14. h. t.* cum tamen sub tali palliatione verborum via aperiretur ad promittenda damnabiliter contra Lateranense Concilium in *c. 2. h. t.* beneficia vacatura; hinc in *c. 2. h. t. in 6.* prohibetur omnis promissio sub quacumque forma verborum, per quam datur via ad beneficia vacatura, quippè ex ea mortis alienæ votum ingeritur, & Ecclesiis, ac Prælati, & personis Ecclesiasticis gravamina plurima inferuntur. Quando Patroni, vel Collatores Clericis, sibi commendatis

pro

promittunt, se illis beneficium, cum tulerit occasio, collatores, nullum jus dant ad beneficium, sed potius quam obligationis, sunt verba urbanitatis. Hodie ex *Trid. sess. 24. de Ref. c. 19.* nulli, nisi R. Pontifici competit dare gratias expectativas, & mandata de providendo.

87 Plures quidem in jure nostro Canonico habentur casus, in quibus ex ipsius juris dispositione vacat beneficium, scilicet, si beneficiarius Religionem sit professus. *c. 4. de Reg. in 6.* vel si Matrimonium valide contraxit. *c. 1. c. 3. de Cleric. conjugat.* vel si militiam secutus est, *arg. c. fin. ne Cleric. non resid.* vel si infra annum à die possessionis beneficii Parochialis adeptæ, vel quo per ipsum, quominus adipisceretur stetit, non suscepti Sacerdotium. *c. 14. de Elect. in 6.* vel si beneficium incompatible obtinuit. *c. 7. §. Cum verò, de Elect. c. 28. de Præbend.* Vel si vi occupavit possessionem beneficii ipsi collati. *c. 18. de Præbend. in 6.* vel si litigans impediatur sequestrationem decretam, aut præsumat quoquomodo occupare fructus sequestratos. *Clem. un. de Sequestr. possess.* vel si administrationi se ingerat ante confirmationem, vel institutionem. *c. 17. de Elect. in 6.* vel si Episcopus Electus, cessante impedimento, non petit confirmationem intra tres menses post præstitum consensum. *c. 6. de Elect. in 6.* vel si distulit consecrationem ultra tempus jure præfixum post assecutam pacificam Episcopatus possessionem. *c. 7. §. Cum verò, de Elect. vel si Prælati sine debitis solemnitatibus, vel inconsulto Pontifice res Ecclesiæ immobilis, vel mobiles pretiosas alienavit. Extr. un. de Reb. Eccles. non alien. inter com.* Denique si committat crimen, cui ipso jure privatio beneficii annexa est, ut sunt hæresis, sodomia repecta, falsificatio litterarum Pontificis, assassinium, vel alia de quibus in jure. Aliquando quidem beneficium non ipso jure vacat; sed per sententiam Judicis privatur quis beneficio. Et magnum quidem versatur discrimen inter privationem beneficii ipso jure inflictam, & Inter eam, quæ per sententiam Judicis decernitur: nam ut Judex privet aliquem beneficio, non requiruntur adeò gravia crimina, sed minora sufficiunt. V. gr. perjurium, homicidium simplex, adulterium, concubinatus publicus, sodomia non frequentata, & alia hujusmodi. Et ante sententiam potest beneficiatus permutare, & resignare beneficium: secus quando ipso jure privatus est. Si privandus p̄e sententiam,

Tom. I.

ante eam moriatur: beneficium non ex causa delicti, sed mortis causa vacat. Si privatus ipso jure moriatur non vacat per mortem ejus beneficium; quippè jam vacaverat, & beneficium, quod ipso jure est amissum, potest alteri conferri, etiam non vocato criminoso: secus, quod per sententiam est auferendum. Beneficio privandus, ante sententiam, facit fructus suos, nec post sententiam tenetur eos restituere: quò ipso jure privatus est, tenetur restituere, etiam fructus perceptos ap̄e sententiam declaratoriam criminis, quia hæc ad tempus criminis commissi retrotrahitur. *Sanch. in Decal. lib. 12. cap. 26. n. 101. & alii.*

88 Denique per mortem naturalem beneficiati ita vacat beneficium, ut licet postea resurgeret ipse, illud non recuperaret, sed esset necessaria nova collatio, quia mors omnia solvit. *Novel. 22. cap. 20.* Ut per mortem naturalem beneficium vacet, necesse est, ut beneficiatus habuerit jus in re, seu quasi dominium in beneficio, si enim nec confirmatus fuit in beneficio electivo, vel nondum acceptavit beneficium collativum, non censetur ejus morte vacare. Item requiritur, quod tale beneficium non sit unquam accessorie alteri beneficio: cum per unionem censeatur pars ejus, cui unitur; & quod non sit legitime suppressum; nam per suppressionem ipsum extinguitur. *Garc. de Benefic. p. 11. cap. 2. n. 2. & p. 12. c. 2. num. 12.* Nec per mortem Clerici, qui deservit beneficio, quod ad Prælati, vel Capituli mensam pertinet, vacat beneficium, cum non Clericus, sed Prælati censeatur beneficiarius. *Garc. de Benefic. p. 11. c. 2. n. 3.* Nec mortuo Clerico vacat beneficium situm in Ecclesiis non numeratis, ubi scilicet, plures, vel pauciores Canonici possunt institui pro arbitrio Episcopi, vel Capituli; sed cum defuncto extinguitur, & alio instituto novum jus creatur, & ille conferatur, ac proinde non est locus devolutioni. *d. ro. h. t. similiter, nec vacat beneficium morte supernumerarii, cum non sit stabile beneficium, sed tantum ad ejus vitæ tempus concessum.*

89 Beneficium collativum debet conferri intra sex menses; quia vacatio diuturna est proculdubio Ecclesiis, & tantummodo damnosa. *c. 21. h. t. l. 8. tit. 16. p. 1. Barbos. Jur. Eccl. l. 3. c. 13. n. 107. Gonz. in c. 5. h. t. n. 7.* Et quidam tale semestre non à die, quo beneficium vacavit, sed à die, quo ejus vacatio in-

Lil

no

notuit collatori, debet numerari, quia ignoranti, & legitime impedito, sive impedimentum sit, juris, sive facti, tempus non currit *c. 5. h. t.* cum ipsi non possit negligentia imputari, licet in tale impedimentum ipse in propriam culpam incidit, v. gr. in suspensionem, dummodo non sit in culpa auferendi impedimentum. *c. 5. h. t. l. 8. tit. 16. p. 1.* Papa, & Legatus à latere non ligantur hoc termino, nec beneficia Ecclesiarum, non numerata, sed possunt conferri, quando collatoribus liberit. Idem semestre conceditur Electoribus ad beneficia electiva minora. *c. 12. h. t. ad Prælaturas* verò, sive Sæculares, sive Regulares, propter majus periculum, quod animabus imminet ex vacatione diuturna, tantum conceditur trimestre. *c. 41. de Elect. l. 8. tit. 16. p. 1. Gonz. in c. 2. h. t. n. 8.* Idem semestre conceditur Patrono Ecclesiastico ad præsentandum: Laico verò quadrimestre. Hoc quidem semestre à die notitiæ vacationis est continuum, & currit etiam diebus feriatis à momenti ad momentum. V. g. ab hora 8. antemeridiana diei 14. Januarii, usque ad ipsam horam 8. diei 14. Julii, & non potest eam. *Arg. l. 3. §. 3. ff. de Minor. Barbos. in c. 5. h. t. n. 11. Sanch. de Matr. l. 2. D. 24. n. 16.* eo elapso statim, quin negligentia Collatoris purgari possit, neque per in integrum restitutionem; jus conferendi ad immediatum superiorem devolvitur. V. g. ad Episcopum, qui potest tale beneficium conferre, & in illius possessionem beneficium inducere, si ante elapsum tempus conferret, collatio esset ex defectu potestatis, nulla, nec postea convalesceret, facta devolutione. *Arg. c. 18. de Reg. jur. in 6.* debet tamen denuò conferre, postquam ad ipsum collatio devoluta est ob temporis lapsu, etsi immediatus non conferat devolvitur ad superiorem gradatim. *l. 8. c. 9. tit. 16. p. 1.* Hodie devolvitur jus eligendi Episcopum, ubi adhuc servatur electio, non ad Archiepiscopum, sed ad Papam: cum in hoc resideat jus Episcopos confirmandi. Episcopatus, & alia Prælatuæ exemptæ, & immediatè Pontifici subiectæ, quæ nullius Diocesis sunt, devolvuntur immediatè per negligentiam Electorum, ad S. Pontificem. *c. 32. §. Prohibemus, de Præbend. in 6.* Beneficia exempta immediatè subiecta Pontifici, sita in Diocesi alicujus Episcopi, ad ipsum, ut Sedis Apostolicæ delegatum devolvuntur. *Clem. un. de Suppl. neglig.*

TIT. IX.

Ne Sedevacante aliquid innovetur.

90 **A**D cognoscendum, quid possit, vel non possit Capitulum Sedevacante facere, sciendum est, quod quædam causæ, & negotia competunt Episcopis jure ordinario, alia verò ex privilegio vel commissione speciali, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis. Ecclesiæ, Sedevacante, Capitulum quod est quasi senatus Ecclesiæ *c. 7. 16. q. 1.* succedit in omnia, quæ Episcopo jure ordinario competunt; nisi aliquid specialiter prohibeatur. *c. 11. c. 14. de Majorit. & obed. c. un. eod. in 6. Trid. sess. 24. de Reform. cap. 16. & comm. DD.* hoc enim ipsa utilitas Ecclesiæ exigit, ne ipsa vacante animæ, & Ecclesia ipsa in suis rebus detrimentum patiantur. Si Sedes Metropolitana vacet, succedit Capitulum, non solum in ea, quæ Archiepiscopum competunt, ut Episcopo: sed etiam in ea, quæ ipsi, ut Archiepiscopo competunt, ac proinde superioritatem habet in Ecclesiis suffraganeas, & supplet negligentiam suffraganeorum jure devoluto, & ad ipsum à suffraganeorum sententia appellatur. *Arg. Extr. 3. de Præbend. inter com. Solorz. de Jur. Indiar. tom. 2. l. 3. cap. 13. n. 53. & 54. Et Polit. l. 4. cap. 13.* Nisi aliquid specialiter prohibeatur ipsi Capitulo, ut Concilium Provinciale congregare. Si Provinciale Concilium congregetur, aliquo Episcopatu vacante, ejus Capitulum vocari debet, poteritque suum Vicarium Generalem cum speciali mandato mittere. *c. fin. de His, que fiunt à Prælato.* sed quamvis hoc de jure procedat, & aliquando Capitula ad Concilium sint vocata, jam pluribus retrò sæculis hoc jus consuetudine sublatum est. *Gonz. in c. fin. de His, que fiunt. Et alii DD. ibid.* Ecclesiæ Collegiatæ, & Regulares, pleno jure exemptæ, cum æquiparentur Cathedralibus, earum Capitula, Sedevacante, gaudent eadem potestate, & jurisdictione, quam habebat earumdem Prælatus. Si exemptæ non sint, Sedevacante, transit jurisdictio, ad Episcopum, licet earum Prælatus jurisdictionem privatam cum exclusione Episcopi in Clericis haberet. Capitula, & Conventus Regularium, mortuo Prælato, gaudent

eadem jurisdictione, & potestate, quoad ea, quæ disciplinam regularem concernunt. *c. fin. de Regular. in 6.*

91 In illis causis, & negotiis, quæ Episcopo, jure speciali, vel ex commissione competunt habet locum regula præsentis rubricæ. Ne Sedevacante aliquid innovetur. Ea enim ad Capitulum, non transeunt, etiamsi delegato Episcopo sit facta à Jure Communi, vel Concilio Generali: quia dignitati facta censetur, in quam Capitulum non succedit. *Glos. in cap. 9. de Heretic. & com. DD.* nisi forte illa potestas, seu facultas competat Episcopo, etiam jure ordinario, & insuper addatur, Episcopo etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegato, talem facultatem concedi, ut saepe in jure contingit: Tunc enim licet Capitulum non succedat in eam facultatem; quatenus delegata est Episcopo, in illam succedit, quatenus Jure Ordinario Episcopo competit. Sic Capitulum potest compellere exequi testamentum, quamvis hæc potestas competat Episcopis, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis. *Trid. sess. 22. de Ref. cap. 2.* quia talis potestas Jure Ordinario Episcopis competit. *c. 3. de Testament. sic Molina, Matienzo. Sanch. de Matr. lib. 8. D. 2. n. 10. & alii. contra alios.*

92 Licet Jure antiquo posset Capitulum per se ipsum exercere ea, quæ spectant ad jurisdictionem, & administrationem Episcopalem: secus ex *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 16.* nam cum communiter negligantur quæ communiter administrantur, & possidentur. *l. 2. in pr. C. Quando, & quibus quar. deb. debet Capitulum pro administratione spiritualium Officiale, vel Vicarium Generale constituit, vel præexistentem confirmare, & quidem intra octo dies à tempore vacationis: alias illius designatio ad Archiepiscopum devolvitur: vel si à Capitulo Ecclesiæ Archiepiscopalis debeat constitui, devolvitur ad Episcopum antiquiorem ex suffraganeis. Trid. sess. 24. de Ref. cap. 16.* Interim dum eligitur, jurisdictionis administratio penes totum Capitulum residet. *Barbos. de Pot. Episc. alleg. 54. n. 163. Et Jur. Eccles. l. 1. cap. 32. n. 29.* Pro temporali tamen administratione unum, vel plures Æconomos debet Capitulum constituere, ut res, & jura Ecclesiæ servet illæsa, & colliat fructus, & redditus, successorie custodiat. *Trid. sess. 24. de Ref. c. 16.* Et licet pro Æconomi constitutione nullum tempus sit determinatum, tamen ex praxi communi à paritate

rationis, deputatur intra octo dies: in quibus, etiam de Vicariis foraneis, aliisque Officialibus providetur. Vicarius, Æconomus, & alii Officiales tenentur suæ administrationis rationem reddere Prælato successori, si petat, etsi eam Capitulo reddidissent. *Garc. de Benef. p. 5. cap. 5. n. 23.* In his Indiæ partibus Episcopus à Regibus Nostris presentatur, etiam ante confirmationem, suscipit ab ipso Capitulo administrationem in spiritualibus, & temporalibus vi Rescripti Regii, quod Hispanè dicitur: *De ruego, y encargo. Solorz. de Jur. Indiar. t. 2. l. 3. cap. 13. Et in Polit. l. 4. cap. 13. f. 609. & alii, & habetur in quodam Decreto Regio post tit. 6. lib. 1. R. Ind. f. 30.* Hinc est, quod si Episcopus jam consecratus unius Diocesis ad alium Episcopatum transferatur, & vi prædicti Rescripti antiquam deserat Ecclesiam, ad gubernandam secundam, etiam ante Pontificis confirmationem, & ante notitiam expeditionis Bullarum, statim ac egreditur antiquæ Diocesis fines, vacare censetur illa Ecclesia. Nam per itineris arceptionem illi videtur renuntiatum vi licentiæ præsumptæ à Pontifice concedendæ, ac proinde ille Episcopus non potest antiquam Ecclesiam per Vicarium à se assignatum gubernare, ne simul duas Ecclesias in Regionibus distantibus administrare videatur: sed debet ejus administrationem Capitulo relinquere. *Sic Solorz. de Jur. Indiar. tom. 2. l. 3. cap. 13. n. 72. & in Polit. Indiar. l. 4. cap. 13. f. 609.* ubi fundamenta, & AA. refert, & contrariis respondet.

93 Cum Capitulum, Sedevacante, Episcopali jurisdictione gaudeat, potest consequenter cognoscere de omnibus causis ad Episcopum pertinentibus, etiam decimaribus, matrimonialibus, & criminalibus. *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 20.* potestque in excessus, & crimina per viam inquisitionis procedere, potest censuras ferre, & ab eis absolvere, dispensare in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, ea excepta, quæ ex homicidio voluntario oritur, & aliis deductis ad forum contentiosum. *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 6.* Item valet in votis, & juramentis dispensare, in defectu natalium ad Minores Ordines, & beneficii simplicia: in observatione festorum, & jejuniorum, & in aliis casibus, quando difficilis est recursus ad Romanam Sedem. Potest Sacerdotes approbare ad confessiones audiendas, & facultatem dare absolvendis à censuris, & casibus Episcopis

copo reservatis, & revocare approbationes, & has facultates, etiam ab Episcopo concessas. Matrimonio potest assistere, & aliis Præbyteris hanc licentiam concedere, & dispensare in denuntiationibus, & in petitione debiti conjugalis: potest, elapso anno vacationis, dare dimissorias suis Diocesanis, ut ab aliis Episcopis ordinentur. *c. 3. de Tempor. ordin. in 6. & eodem anno elapso, & non antea, etiam in interstitiis potest dispensare, cum hæc facultas non sit annexa Dignitati Episcopali aliquo jure speciali. Trid. sess. 23. de Reform. cap. 11. & ita sæpè decisum est. Solorz. in Polit. Ind. lib. 4. cap. 13. Potest Diocesim visitare, cum hoc ad jurisdictionem ordinariam Episcoporum spectet. *c. 16. de Offic. Ordin. sed in his Indiarum partibus ex variis Rescriptis Regis non mittit Capitulum Visitatores, nisi anno vacationis elapso, & quidem enixe prohibetur, ne Episcopi, nec Capitula, Sedevacante, visitent Diocesim per Canonicos Ecclesie Cathedralis, sed per alios Visitatores, à quibus Regis Rescriptis cum fuisset supplicatum, videntur esse revocata, & esse standum Juri Communi. Solorz. Pol. Ind. L. 4. cap. 13. f. 602. & in L. 24. tit. 7. lib. 1. R. Ind. injungitur Episcopis Indiarum, quod personalitèr visitent suas Dioceses, vel saltem, per Ecclesiasticas personas ad hujusmodi ministerium idoneas.**

94 Potest statuta, totam Diocesim obligantia, condere, dum non præjudicent Dignitati, vel Mensæ Episcopali: potest dare licentiam Ecclesiam ædificandi, beneficium Ecclesiasticum fundandi, & ex eo jus patronatus acquirendi, Clerico subdito recedendi ad tempus à loco sui beneficii ex juxta causa, ut peregrinationis, & etiam, perpetuo transeundi ad aliam Diocesim. Potest licentiam dare Novitiis de suis bonis disponendis, Monialibus egrediendi è suis Monasteriis, & aliis in ea ingrediendi: potest caritativum subsidium ex juxta, & manifesta causa exigere, Clericos suos subditos, ad titulos suorum beneficiorum exhibendos cogere, & si plura obtineant incompatibilia beneficia, ad exhibenda dispensationem compellere valet, licet triennio pacificè sint ob eis possessa, ut sic de bona fide, & Titulo colorato constet. Beneficiatis, & pensionariis congruas portiones potest assignare. Potest etiam ultimas voluntates ex juxta causa commutare, eas exequi, quando exequi potest Episcopus, ad earum executionem compellere executores ra-

tionesque ab administratoribus piorum locorum exigere.

95 In pluribus tamen casibus Capitulum non succedit Episcopo: Nam Capitulum nequit facere ea, quæ Episcopo ex privilegio speciali competunt: sic non succedit Electoribus Imperii, in jus eligendi Imperatorem, quia id Archiepiscopis Electoribus competit ratione Dignitatis ex privilegio speciali. Si verò, id quod Episcopo conceditur in ordinariam potestatem illius transit, & non in jure mere delegato consistat, succedit capitulum. *Sanch. de Matr. L. 8. D. 2. n. 10. Molin. Marienzo, & alii contra Suar. de Cens. D. 41. sect. 2. n. 13. Nec succedit in potestatem, quam Episcopus præcisè tamquam Sedis Apostolicæ Delegatus à jure aliquando in exemptis habet: secus si jure Ordinario prorogatum habeat. Barb. de Offic. Episc. alleg. 92. n. 17. Garc. de Benef. p. 5. cap. 7. n. 47. Hinc non potest Capitulum Visitare Monasteria Monialium exempta, cum hæc potestas sit Episcopo expressè delegata à Pontifice sub nomine Dignitatis. Trid. sess. 25. de Reg. cap. 9. ibi: Ab Episcopis tamquam dicitur Sedis delegatis. Garc. de Benef. p. 5. cap. 7. n. 45. contra Barb. L. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 107. & alios: iidem tenent, Capitulum succedere Episcopo in facultatem concedendi indulgentias: sed licet verum sit, quod potest Capitulum alicui Episcopo committere facultatem concedendi indulgentias, tamen eas per se, non potest concedere: quia hæc facultas specialitèr conceditur Dignitati Episcopali, in quam non succedit Capitulum. Arg. *c. 12. de Exces. Prælator. & ita tenent Suar. de Penitent. D. 55. n. 5. Soto, & alii. Nec potest Capitulum suppressere beneficium, vel præbendam, cum Trid. sess. 24. de Reform. cap. 15. hanc facultatem concedat Episcopis nomine Dignitatis, non Abbatibus, nec aliis Prælatibus Regularibus, etiam quasi Episcopali jurisdictione, gaudentibus: ac proinde, nec Capitulis. Et sic declaratum est. Galem. ad Trid. sess. 24. de Ref. cap. 15. n. 3. Barbos. L. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 99. & 122. Nec succedit in feudum, quod solum ad Episcopum pertinet, succedit tamen in feudum ad Episcopum, & Capitulum, simul spectans, ac proinde potest de eo cognoscere, & infeudare. Arg. *c. un. h. t. in 6. Nec potest intra annum luctus, vel viduitatis, scilicet à die vacationis concedere litteras dimissorias suis Diocesanis, ut ab extraneo Episcopo ordinentur, nisi arctati sint ratio-***

tionem beneficii recepti, vel recipiendi. Et Capitulum contraveniens, interdicto Ecclesiastico subjacet. *Trid. sess. 7. de Reform. cap. 10. Ne licentiam ad novum Monasterium ædificandum concedere valet, quia licentia Episcopi pro forma videtur requiri in Const. Quoniam 23. Jul. Ann. 1603. Greg. XIII.*

96 Quolibet Capitulum, Sedevacante, & ejus Æconomus ex juxta causa potest alienare res, quæ servando servari nequeunt, quin auctoritas Superioris interveniat, sicut Tutores, & similes res pupillares alienare possunt, sic recta administratione exigente. *L. 22. in fin. C. de Administr. Tutor. Capitulum Ecclesie Collegiatæ, vel Regularis subjectæ Episcopo, dum sedes vacat, valde gravi causa urgente, ob quam nequit expedire, donec de successore provideatur, potest simul cum Episcopo, qui immediati superioris vice gerit, præcedente tractatu, & causa cognitione, alienare, etiam res, quæ servando, servari possunt: Capitulum Cathedralis Ecclesie, Sedevacante, vel alterius Ecclesie exemptæ, & immediatè Pontifici subjectæ, non potest sine Sedis Apostolicæ auctoritate bona immobilia alienare. Arg. *c. 1. h. t. Nisi adeo gravis necessitas sit, ut nequeat ad Pontificem recurri pro licentia, nec usque ad futurum successorem alienatio possit differri; tunc enim præcedente tractatu, & causæ cognitione potest alienatio fieri à Capitulo, & etiam mutuo pecunias accipere potest. Arg. *c. 3. de Feriis, Glos. in c. 16. §. Ad hæc, de Elect. in 6. V. Aliunde. Nec potest Capitulum, Sedevacante, sine Papæ licentia, bona ad Mensam Episcopalem pertinentia, ad Mensam Capitularem transferre: imò talis translatio omnino invalida est, quia Dignitas Episcopalis legitimo caret defensore, nec Capitulum potest auctoritatem, sibi in propriam utilitatem præstare. Arg. *c. fin. de Instit. L. 5. §. de Auth. Tutor. Glos. in Cl. 2. de Reb. Eccles. non. alien. V. Mensæ, nec tenet talis dispositio, etiamsi quis Capitulum jurasset, se statutum tali dispositioni, si Episcopus eligatur. Nec potest Capitulum Ecclesie Cathedralis, vel exemptæ litem super bonis, & Juribus Ecclesie inchoare, nec prosequi inchoatam ab antecessore Episcopo. *c. fin. h. t. nisi habeat administratorem ad hunc effectum à Papa designatum. Arg. cap. 42. de Elect. in 6. Ecclesia enim jure minoris gaudet. *c. 1. de In integr. restitut. ac proinde sententia contra ipsum Curatore******

desitutum, tanquam contra indefensum, non tenet. *L. 45. l. 54. ff. de Re judic. Et ex hac ratione non potest Capitulum, nisi in casu ingentis necessitatis agere in judicio, neque de juribus Episcopi propriis, nec de communibus Episcopo, & Capitulo. Super bonis verò, quorum administratio solum ad Capitulum spectat, potest quidem Capitulum per Syndicum, vel Procuratorem agere, & conveniri. *c. 3. de Caus. posses. & propriis. Capitulum Ecclesie Collegiatæ, vel Conventualis Episcopo subjectæ potest in judicio agere, & conveniri auctoritate Episcopi, sui immediati Superioris interposita, si necessitas exigat, vel vacatio diuturna timeatur. Arg. *c. 41. de Election. Si Ecclesia inferior non sit Collegiata, nec Conventualis, Episcopus ejus jura tueri potest, præsertim, si diutius vacet, quæ potestas, sicut, & alienationes approbandi, cum Jure Ordinario ad Episcopum spectat, ad Capitulum, Sedevacante, transire, consequens est.***

97 Capitulum, Sedevacante, nequit conferre beneficia, quæ ad liberam solius Episcopi Collationem spectant. *c. 2. h. t. c. un. eod. in 6. c. 1. de Instit. in 6. Quia talis collatio, ut fructus Dignitatis Episcopalis consideratur. Glos. in c. 14. de Major. & obed. V. Capitulum, ac ut talis Episcopo successoribus debet reservari. *c. 4. de Offic. Ordin. c. 40. de Elect. in 6. Nisi ubi servetur 2. Regul. Cancell. in qua talis collatio reservatur Pontifici. Si collatio pertinet ad Episcopum, & Capitulum simul, uno eorum deficiente, vel inhabili facto, ad alium jus conferendi devolvitur: sic mortuo, vel suspenso Episcopo, Capitulum; suspenso Capitulo, vel omnibus de Capitulo excommunicatis, Episcopus confert beneficia vacantia. *c. un. h. t. in 6. dum tamen intra tempus ad conferendum præfixum, non obtineat Episcopus, vel Capitulum, cum possunt, absoluteionem à suspensione, ita ut sint in mora petendi absoluteionem: secus aliter. Quando in fundatione alicujus beneficii cavetur, quod Episcopus illud conferat cum consilio Capituli, cum talis fundatio non faciat provisionem communem cum Capitulo, siquidem nullum jus dat Capitulo, sed solum ejus Consilium, tamquam conditio requiritur, non potest Capitulum Sedevacante, illud beneficium conferre. *c. un. §. Cum vero, h. t. in 6. Barbos. L. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 110. Gonz. in c. 2. h. t. num. 5. Quoad collationes necessarias, ut actus****

necessaria jurisdictionis, ita jus ad Capitulum transfertur, ut non teneatur ad eas faciendas successorem Episcopum expectare. *c. 14. de Major. c. 1. de Inst. in 6.* Hinc potest instituire presentatos, confirmare electos, vel etiam electionem infirmare. *Barb. l. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 95. tum Abb. in c. 2. h. t. & aliis.* Quod si Patronus Laicus, simul, vel successive plures ad idem beneficium presentent, potest Capitulum instituire quem malit. *Gonz. in c. 2. h. t. n. 5.* Potest etiam conferre beneficia, quæ ex fundatione personæ certæ debentur, quia tunc collatio est necessaria, & sane potius provenit à fundatore talem personam designante, quam à collatore, qui est quasi executor: secus, si non personæ certæ sed tantum familiæ certæ deberentur, quia esset libera respectu electi. *Gonz. in c. 2. h. t. n. 5.* Et in his indiarum partibus Capitulum Sedevacante confert, & dat institutionem Canonicam omnibus beneficiatis, siquidem omnes presentantur, vel à Rege nostro, vel à Pro-Regibus, & Gubernatoribus, vi Patronatus Regii. *Solorz. Polit. Indian. l. 4. cap. 13. f. 605. & de Jur. Ind. tom. 2. l. 3. cap. 13. n. 32.* Si Sedevacante, aliquid etiam vacet beneficium, potest Capitulum ordinaria, & necessaria jurisdictione utens in Ecclesiæ, & animarum commodum, illius administrationem, & curam Clerico idoneo ad sex menses cum stipendio congruo assignare, & etiam hoc tempus illi prorogare, quousque ab episcopo alteri conferatur beneficium. *Barb. l. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 94.* Beneficia vacantia ex permutatione necessaria, vel acceptata ab Episcopo, qui morte preventus non potuit conferre, conferuntur vi jurisdictionis necessariæ à Capitulo: secus si resignatio nondum fuit ab Episcopo acceptata: tunc enim successori reservantur, quia solum acceptatione interveniente, resultat necessitas conferendi beneficium illi cum quo fit permutatio. Beneficia ad Episcopum ex negligentia collatoris devoluta, posse à Capitulo conferri cum talis collatio videatur actus jurisdictionis necessaria, tenent *Molin. de Just. & jur. tr. 5. D. 11. n. 12. Zerol. Prax. Episc. p. 1. V. Capitulum. §. 5. Lambertin. de Jur. Patr. p. 3. q. 2. art. 8. n. 6.* contra *Garc. de Benef. p. 5. c. 7. n. 42. Barb. l. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 110.*

98 Quamvis major requiratur potestas ad uniendo beneficia, quam ad conferendum ipsa, cum tamen unio sit actus jurisdictionis ordinariæ, non gratiosæ, & voluntariæ (ut est collatio) sed necessaria,

eum solum necessitate exigente fiat, potest Capitulum Ecclesiæ, & beneficia unire, dummodo unio non fiat in favorem Capituli, nec jus Episcopi diminuat: quod fieret uniendo beneficium Ecclesiæ Episcopo non subiectæ. *Barb. l. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 98.* contra *Azor. p. 2. l. 3. cap. 38. q. 9.* Sed licet possit Capitulum, Sedevacante Ecclesiis unire, non tamen potest unitas separare, ut ex *c. 1. h. t. tenent Gloss. & Barbos. ibid. n. 1.* Et ratio disparitatis est: nam per unionem utriusque Ecclesiæ consilium, nam illa, cui fit unio, amplior fit; illius verò, quæ unitur paupertas sublevarur: è contrario per unionem dissolutionem utriusque generatur præjudicium, nam unita amittit commoda, & privilegia acquisita per unionem, alia amittit amplitudinem, quam ex alterius unione habebat. Capitulum Sedevacante, potest recipere resignationem, non solum necessariam, quæ fit in poenam, sed etiam voluntariam beneficii, quod ad solius Episcopi collationem pertinet, cum hoc ad jurisdictionem ordinariam Episcopi spectet, in quam succedit Capitulum, non tamen potest illud alteri conferre: quia hoc pertinet ad jurisdictionem gratiosam. *Garc. de Benef. p. 11. cap. 3. n. 28. Barb. lib. 1. Jur. Eccles. cap. 32. n. 96.* contra *alios.* Denique tamquam regula Generalis tenendum est, quod Capitulum Sedevacante potest exercere, quæ pertinent ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, siyè voluntariam, siyè contentiosam: non verò potest exercere ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, nec ea, quæ sunt jurisdictionis delegatæ, & extraordinariæ, vel ex privilegio, nec ea quæ cedunt, vel cedere possunt in præjudicium Ecclesiæ. *Garc. de Benef. p. 5. cap. 7. ex n. 38. Barbos. in c. 2. h. t. n. 3. Gonz. in c. fin. h. t. Solorz. de Jur. Ind. tom. 2. l. 3. cap. 12. n. 2. & 3. Dian. in Sum. V. Capitulum. & communiter DD. ex c. 11. c. 14. de Major. & obed. c. un. eod. in 6.*

TIT. X.

De his, quæ fiunt à Prælato sine consensu Capituli.

99 CUM hic agendum sit de causis, quæ à Prælato possunt fieri sine consensu Capituli, & quæ cum ejus consensu, vel consilio agenda sunt, nec

necesse est prius dicere, quid veniat nomine Capituli, & quomodo legitime congregandum sit. Capitulum aliquando sumitur pro illo parvo loco, in quo Religiosi conveniunt. Aliquando etiam sumitur pro Congregatione Religiosorum, Canonicorum, vel aliorum Clericorum, imò & Laicorum Sæcularium; sic enim appellatur in Civitatibus Congregatio Decurionum, *Hispani: Cabildo, Ayuntamiento, Justicia, y Regimiento. Hevra in Cur. p. 1. §. 1. Bovad. & alii.* Et quidem in præsentem Capitulum est Universitas, seu Collegium Clericorum (solum enim agimus de Capitulis Ecclesiasticis) qui sub uno Prælato, ut membra sub uno capite degunt, & cum eo unum corpus constituunt. *Gonz. in c. 1. de His, quæ fiunt à major. parte num. 4.* Aliud est Sæculare, aliud Regulare, Sæculare est, quod ex Clericis Sæcularibus constat. Et si in Ecclesia Cathedrali Metropolitana, vel Collegiata sit, dicitur Capitulum Cathedralis, Metropolitanum, vel Collegiale. Capitulum Regulare est quod ex Regularibus constat, ad quod solum pertinent Professores, non verò Novitii. Ad Capitulum Cathedralis Ecclesiæ pertinent Canonici, quorum caput est, non Episcopus, sed Decanus, qui nomine Capituli continetur, etiamsi Canonicus non sit. *c. 7. de Conces. præbend. & Capitulo præsidet.* Excluduntur à Capitulo Portionarii, & ceteri Beneficiati ejusdem Ecclesiæ, imò & Dignitates, nisi fortè prædicti vocem in Capitulo, speciali statuto, vel consuetudine habeant: & quidem jure antiquo omnes Canonici Cathedralium, & Collegiatarum, & omnes Religiosi in suis Monasteriis Capitulum constituebant, cum suffragium, seu vocem activam haberent: *arg. c. fin. 16. q. 7. c. 3. 18. q. 2. c. 1. de Elect. sed ex Clem. 2. de Elect. & qual. Et Trid. sess. 22. de Reform. cap. 4.* solum in sacris constituti habent vocem activam, tam in Cathedralibus, quam in Monasteriis. Et præterea in aliquibus Cathedralibus, & Religionibus requiritur specialibus statutis Sacerdotium, & certa ætas, in cujus computatione attendenda est consuetudo illius loci. *c. 8. de Consuetud. Si dicat statutum, quod sit 24. annorum, intelligitur de anno completo; arg. l. 49. ff. de Legat. 1. in dubio sufficit inceptus, qui pro completo habetur. Ad Capitulum quidem constituendum tres personæ ad minus consociari debent. l. 85. ff. de V. S. qui cum Prælato unum corpus constituent, habeantque Leges, res, & jura communia, arcam, & domum com-*

munem; commune item sigillum, quo negotia, & acta Capituli, qua talis expediantur. Actorem commune, seu Syndicum, præ quem controversiæ, & jura Capituli tractentur, & defendantur: alias non communitas, sed singularitas esset. *Gonz. in c. 1. de his, quæ fiunt à major. part. n. 4.* Episcopus convocat Capitulum; quod si Sedes vacet, vel si de negotio ejus agatur, non ejus Vicarius, seu Officiales, sed Præpositus, vel Decanus, vel Senior, qui in ipso præcipuum locum obtinentur est, juxta Ecclesiæ consuetudinem, illud convocabit. *Trid. sess. 25. de Reform. c. 6.* Episcopus de Jure Communi suffragium, non habet, nisi Canoniciatus sit, vel speciale statutum extet. Et sanè non debet Capitulum convocari tempore, quo Divina Officia celebrantur, nisi causa sit urgens. *Barb. de Canon. & Dignit. cap. 35.* in loco tamen solito debet congregari, sed alium possunt eligere Capitulares, etiam nulla urgente causa, dummodò locus sit honestus, tutus, & non clandestinus, nec fiat in fraudem. Debent Capitulares convenire. Capitulariter, seu Collegialiter, hoc est, omnes in locum unum. Nam quod faciunt Canonici, vel Religiosi separatim singulariter fit, non collegialiter, ac proinde, non faciunt Capitulum; *arg. c. 5. de Probat. c. 55. de Election.*

100 Prælati plura nequit facere circa administrationem Ecclesiæ se solo, quia & aliquando debet requirere consensum, aliquando tamen solum consilium Capituli. Quando ergo Prælati debet aliquid facere cum consensu Capituli, non sufficit requirere, sed sequi debet illius consensum. Quando verò aliquid facere debet cum Capituli consilio, sufficit, si illud exquirat, & congruo tempore responsum expectet, quin sequi illud teneatur: cum consilium ex sua natura nullam necessitatem inferat. *c. 7. de Arbitr. l. 2. §. fin. ff. Mandat.* Et per consilii requisitionem satisfacti præcepto juris illud exquirere, & potest haberi utilitas consilii, etiamsi non sequatur consilium; nam Prælati consulentium rationibus instructus cautius, utilius, & efficacius geret negotium. Quando jus aliquid prohibet fieri alio inconsulto, v. g. Episcopo, necessitatem consensus indicat; *arg. Trid. sess. 23. de Ref. cap. 16.* Etiam quis tenetur consilium alterius sequi, si in Lege, vel mandato dicatur, quod procedat secundum alterius consilium. Idem est, si ab alio est petendum consilium, non præcisè, ut Consiliario, sed ut præbente auctoritatem ac-

tui, & in alijs casibus. *c. 4. de Renunt. Et* *Glos. ibid.* in quibus consilium, non solum petendum, sed sequendum est secundum mentem Legis, vel mandati, quæ ex verbis colligi debet. Profectò: generalitèr requiritur consensus Capituli, ut Episcopus posset procedere, quoties aliquod notabile præjudicium potest sequi Ecclesie successoribus. *L. 9. tit. 14. p. 1.* Hinc Prælati Ecclesie habentis Capitulum nequit sine consensu Capituli res Ecclesiasticas immobiles, vel mobiles pretiosas ipsius Ecclesie alienare. *c. 52. 12. q. 2.* Irrita enim est Episcoporum donatio, vel venditio, jam ex consuetudine rei Ecclesiasticæ absque collaudatione, id est, approbatione, & subscriptione Clericorum. *c. 1. h. t. L. 2. tit. 14. p. 1.* ibi: *Enagenar pueden los Perlados los bienes de sus Iglesias: mas esto se entienda, que debe ser fecho con otorgamiento de sus Cabildos. Et ibid. Greg. Lop.* qui notat, jam ex consuetudine non requiri subscriptionem Canonicorum, ut in *c. 1. h. t.* Nec potest Episcopus obligare suam Ecclesiam per mutuum, vel alium contractum, nisi consentiente majori parte Capituli. *c. 4. de Fidejussorib. c. 2. de Solution. L. 8. tit. 14. p. 1.*

101 Nec Episcopus sine consensu Capituli potest Beneficium, vel Ecclesiam, etiamsi in ea jus Patronatus habeat, unire Collegio, vel Monasterio, vel Canonici. *c. 8. c. 9. h. t. L. 9. tit. 14. p. 1.* quia est quedam alienationis species, cum Ecclesia unita proprium Rectorem amittat, & jus conferendi, & præsentandi extinguitur, quippè jam non est vacatura. Sæpe tamen mensæ nequit Episcopus, etiam de consensu Capituli, Beneficium, etiam simplex, unire. *Cl. fin. de Rebus Eccles. non alien. ne in proprio facto auctoritatem præstet, contra L. 1. ff. de Auctor. Tutor.* Hodie tamen ex *Trid. sess. 24. de Ref. c. 13.* sine consensu Papæ non potest Episcopus uniones Beneficiorum Curatorum facere, nisi pro fundatione, augmento, vel conservatione Collegiorum, vel piorum locorum deservientium ad fidei propagationem, & litterarum culturam. *Barb. in Trid. n. 10. & 11.* Quando jus conferendi, vel præsentandi ad beneficium pertinet ad Prælatum, simul & Capitulum, requiritur expressus Capituli consensus, sine quo collatio, vel presentatio irrita erit. *c. 6. h. t. ibid. Barb. n. 5.* si ad solum Prælatum spectet collatio, sed hæc facienda sit cum consensu Capituli, sufficit ejus tacitus consensus, qui præsumitur, si Capitulum sciens, collationem factam à Prælate, ipsi non

contradicat, cum possit se opponere. Nec potest Episcopus augere, vel minuere Canoniatuum numerum sine consensu Capituli. *c. 8. de Constitut.* nam quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari. *c. 29. de Reg. jur. in 6.* Etiam est necessarius consensus Capituli, si Episcopus vult Ecclesiam Parochialem convertere in Regularem, quia hæc conversio est quedam alienationis species. *c. 73. 12. q. 2.* Nec potest Episcopus, sine Papæ consensu aliquam pensionem, aut certam portionem fructuum imponere alicui Ecclesie, cum Monasteriis, vel Religiosis applicando, etiamsi illius Rectori congrua sustentatio relinquatur, vel etiamsi Patronus in talem impositionem consentiat. *c. 7. de Censib. c. 9. h. t.* quia est species alienationis. *Barb. in c. 1. h. t.* Potest tamen Episcopus etiam sine consensu Capituli quinquagesimam partem redituum, aliarumque rerum suæ Ecclesie impendere ad Ecclesiam de novo construendam, vel dotandam constructam, vel convertendam in Regularem, ut dicitur. *c. 9. h. t. Vallens. in h. t. n. 1. Gonz. in c. 9. de Donat. n. 4. contra Greg. Lop. in L. 4. tit. 14. p. 1. & alios.*

102 In Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis exemptis debet Capitulum initio anni duos adjunctos de Capitulo eligere, de quorum consilio, & assensu teneatur procedere in causis Capitularium Episcopus, vel ejus Vicarius. Et votum utriusque adjuncti pro uno tantum habetur, & aliud habet Episcopus, & potest alter Episcopo accedere, quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiva sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium, cum Episcopo tertium eligant, & si in electione tertii, etiam discordent, ad viciniorum Episcopum electio devolvatur, & juxta eam partem, cum qua tertius conveniat, articulus in quo erat discordia, terminatur: alias processus, & inde secuta nulla sint, nulliusque producatur juris effectus. *Trid. sess. 25. de Ref. c. 6.* Si Ecclesie exemptæ non sint, potest Episcopus propria auctoritate contra singulos de Capitulo, de consilio aliorum, procedere, sed si ibi versetur Episcopi interesse ad Superiorem devolvitur cognitio. *Barb. in Trid. sess. 25. de Ref. c. 6.*

103 Episcopus tenetur generalitèr cum consilio Capituli procedere, quoties occurrit negotium alicujus momenti, quia cum Capitulo unum efficit corpus, & non decet, quod Episcopus, qui est caput, membris omissis, aliorum utatur consilio in

Ec-

TIT. XI.

De his, quæ fiunt à majore parte Capituli.

Ecclesie negotiis. *c. 4. h. t.* & præcipuè debet exquirere consilium Capituli in statutis condendis. *c. 5. h. t.* in Clericorum institutione, & destitutione, in eorum defectibus corrigendis, in administratione rerum Ecclesiarum extra alienationem, in præbendo consensu ad alienationem rerum pertinentium ad aliquam Ecclesiam inferiorem. *c. 4. c. 5. h. t.* in Synodo convocanda, & in novi Monasterii erectione. *Gonz. in c. 9. de Donat. num. 4.* Episcopus cum consilio Capituli eligit Magistrum, qui Clericos aliosque Scholares pauperes grammaticam doceat. *Trid. sess. 5. de Ref. cap. 1. L. 9. tit. 14. p. 1.* idem videtur statui circa electionem Magistri, qui Sacram Scripturam doceat in Cathedralibus, & Collegiatis, qui est Canonicus Cathedralis. Hodie tamen, saltem ex consuetudine, ejusmodi præbenda per concursum, & oppositionem confertur illi, in quem major pars Capituli consentit; in cujus electione Episcopus unum tantum suffragium habet. *Machad. in Sum. lib. 4. p. 4. tr. 5.* & ita dispositum est quoad has Indiarum Provincias. *L. 7. tit. 6. lib. 1. R. Ind.* ubi, jubetur, quod hæc præbendæ per concursum conferantur, & servetur forma circa earum provisionem, que in Civitate Granatensi servatur. Si actus, qui cum alterius consilio debuit fieri, eo non requisito, fiat, est validus, nisi in dispositione additum sit Decretum irritans actum, si fiat sine consilio, vel consilii petitio sit conditio, sine qua non, actus subsistit, vel si hoc modo commissio delegetur. Nam forma mandati servanda est. Vel si cum hac obligatione concessa sit potestas, etiam ordinaria, vel si Consiliario detur potestas faciendi actum commissum, casu quo ejus consilium non exquiratur, vel si actus fieri jubeatur cum consensu, & consilio alterius. Potest tamen Episcopus, etiam sine consensu Capituli, negotia exigua, & minoris momenti peragere. *L. 7. tit. 14. p. 1.* vel quando causa est notoria, vel si necessitas urgeat, vel justa, & legitima causa suadeat, non exquirat consilium Capituli, & præcipuè, si consuetudine legitima sit inducendum, quod Episcopus, vel Prælati sine consilio Capituli procedat, etiam in casibus, in quibus alias de jure requiritur. *c. 6. h. t. L. 7. tit. 14. p. 1. Barbos. in c. 1. h. t. n. fin.* Et sic videmus sæpè fieri.

Tom. I.

104 **U**T Capitulum censeatur legitime congregatum, debent Capitulares ad ipsum vocari. Et quidem aliquando, non solum præsentés, sed etiam absentes ad Capitulum, sunt vocandi. *L. 10. tit. 14. p. 1. & ibid. Greg. Lop. V. Ental logar,* scilicet, quando est eligendus Prælati. *c. 42. de Election.* vel si cessatio à Divinis est indicenda. *c. 8. de Offic. Ord. in 6.* vel si Canonicus est recipiendus, vel conferendæ sunt præbendæ, vel beneficia. *c. 33. de Præbend. in 6.* vel si negotium tractandum in singulorum præjudicium singulare tendit; *arg. c. 4. de Confirm. uti. L. 11. ff. de Servitut. prædiar. rustic.* vel si negotium valdè arduum occurrit, & non sit periculum in mora. Et quoties ita dicitur consuetudo legitime præscripta; *arg. c. fin. de Consuet.* Regularitèr tamen non sunt vocandi procul absentes, qui periculose expectantur, & vocantur cum difficultate. *L. 10. tit. 14. p. 1. junct. Glos. V. Ental Logar;* præsentés verò necessariò sunt vocandi, quia cum jus suffragii omnibus Capitularibus competat, non sunt eo privandi, sine justa causa. *L. 10. tit. 14. p. 1. ibi: A todos los del Cabildo deben llamar, seyendo en tal logar, donde pudiesen en buena guisa venir,* si omnibus vocatis, aliqui, quia nolunt, non compareant; nec enim ad comparandum cogi possunt; *arg. c. 42. de Elect.* nisi ejus præsentia valdè necessaria esset Ecclesie: Cæteri in negotio procedere possunt, etiamsi plusquam tertia pars Capitularium desit: tunc enim penes præsentés tota Capituli facultas resideret, cum absentes pro ea vice, juri suo renuntiarint. Si verò plusquam tertia pars Capitularium, qui vocandi erant, contempserit, ab illis gestum est nullius momenti in quacumque materia ex defectu potestatis, que quidem residet in duabus partibus Capitularium. *Abb. in c. 1. h. t. n. 16.* Si unus, vel aliqui tantum sint neglecti, quod in eorum absentia factum est, jure subsistit: potest tamen in irritum à neglectis revocari. *c. 33. de Præb. in 6. c. 36. de Elect.* Quia plus in talibus consuevit contemptus unius obesse, quam multorum contradiçtio in præsentibus. *L. 10. tit. 14. p. 1. ibi: E si assi no lo fiesessen.* (id est, llamarios) non

Mmm

ual-

valaria nada su fecha, queriendolo contr. a decir los que non fuesen llamados, quier fuesse uno, o muchos: e esto es, porque mas empeceria despreciamiento de uno, que non fuesse a tal fecha llamado, que contradiccion de muchos, que fuesen presentes, quando lo quisiesen facer. Nec in talium absentia gestum esset nullum, quamvis sit rescindibile, etiamsi extaret in tali Ecclesia statutum, etiam juramento Capitularium firmitatum annullans acta, & decreta, in quibus aliquis, vel aliqui ex Capitularibus in loco presentibus non vacarentur: imò tale statutum nullum foret utpotè contrarium Juri Communi; *arg. c. 9. de Major. & obed. juxta quod taliter gesta valida, licet rescindibilia, sunt. c. 33. de Præbend. in 6. illi, qui debuerunt, & commodè potuerunt vocari, sunt inter presentes connumerandi quoad computum suffragiorum.* Nam si Capitulum ex 20. Capitularibus constat; & duo sint contempti, si pro una parte stent decem, licet sit major respectu presentium, non tamen respectu omnium vocandorum, sed debent stare undecim ad majorem partem constituendam, ne via fraudibus aperiatur. Nec contempti debent ex injuria ipsis facta detrimentum pati, nec contemptores commodum reportare ex injuria, quam fecerunt.

105 Cum verò ferè impossibile sit, quod omnes in negotiis, præcipuè arduis, consentiant, ne indecisa maneant omnia ferè negotia, non requiritur, quod omnes consentiant: imò statutum, vel consuetudo omnium requirens consensum, ut irrationabilis, non valeret: sed sufficit, quod major, & sanior pars Capituli conveniat, dummodò sint congregatæ saltem duæ partes eorum, qui adesse debent, possunt, & volunt, sive in loco presentium, & vocandorum. *c. 11. h. t.* Nam penes duas Capituli partes residet tota Capituli vis, & facultas. *L. 3. l. 4. ff. Quod cujusq. Univ. nisi ubi est contraria consuetudo.* Major enim obligat minorem, etiam invitam. *c. fin. h. t.* & quod à majori, & saniori Capituli parte fit, à toto Capitulo factum creditur. *Gonz. in c. 1. h. t. n. 6. & alii,* ita ut minor possit cogi Decreto, seu ordinationi majoris obedire. Si verò Decretum non sit rationabile, minor pars, imò & unus se opponere potest, si causam rationabilem afferat, & eam coram Superiore Capituli, & electis Arbitris probet. *c. 1. h. t.* In actibus Capitularibus pars major consideratur, non tantum respectu habito ad alias, in quas Capitulares dividuntur, sed ad totum Capitulum, seu

Collegium. Hinc, si Capitulares habentes suffragia essent 43. non sufficeret, quod unus ex compositoribus haberet pro se viginti suffragia, si reliqua inter quatuor, vel sex ex cooperatoribus dividerentur, quia licet tunc haberet pro se majorem Capituli partem respectivè ad alios, non tamen absolutè haberet majorem partem Capituli: sed habere debet 22. suffragia, & ea quidem essent satis ad majorem partem constituendam, licet non unum integrum suffragium, sed dimidium tantum esset supra medietatem Capituli, quamvis ab aliqua Communitate exigeretur unum suffragium supra medietatem. Non sufficit, quod major pars aliquid decernat, nisi simul sit sanior. *L. 10. tit. 14. p. 1.* sanior igitur est, quæ alteri prævalet zelo, dignitate, & integritate. In dubio pars major sanior censetur. Et sic jam communiè in Monasteriis, & Capitulis observatur. *Gonzal. in c. 1. h. t. n. 6. Greg. Lop. in L. 10. tit. 14. p. 1. V. Mas razonable.*

106 In aliquibus casibus non sufficit major Capituli pars, ut accidit in actibus voluntariis, & facultativis: vel si de re ad singulos, ut in universos pertinente agatur. *c. fin. de Majorit.* nam tunc omnium requiritur consensus. *L. 10. tit. 14. p. 1. ibi: Pero si otra cosa quisieren facer, è ordenar por su voluntad, è non por premia ninguna, en esta razon todos deben acordar para valer aquel fecho. E si alguno de ellos contradixesse, non valdria lo que los otros ficiesen.* Et *ibid. Greg. Lop. V. Por su voluntad. Glos. in c. cum omnes, de Constitution.* Similiter omnium consensus requiritur; si electio transferatur in unum, vel plures per compromissum, vel si extranei ad electionem admittantur; *arg. c. 29. de Reg. jur. in 6. ibi: Quod omnes tangit debet ab omnibus approbari: & c. 56. de Reg. jur. in 6. ibi: In re communi potior est conditio prohibentis.* Si Episcopo amenti est dandus Coadjutor, requiritur, vel totius Capituli consensus, vel duarum partium. *c. un. V. Si verò, de Cleric. agrot. in 6.* In Pontificis electione, duæ tertie partes Cardinalium in unum, necesse convenire debent. *c. 6. de Elect. similiter si electio cum postulatione concurrat; nam si postulandus non habeat duarum partium suffragia, prævalet electio. c. 40. de Elect. vel ubi statutum, vel consuetudo exigit duas suffragiorum partes; *arg. L. 3. ff. Quod cujusque.**

107 Quando à majori parte est aliquid decretum in alicujus detrimentum, si ad illius actus valorem requiritur consensus expressus, non tenetur volens contradi-

tere, expressè contradicere, sed sufficit tacere, quippè tacens non consentit expressè. *c. 44. de Reg. jur. in 6.* secus erit, si ad valorem actus sufficiat consensus tacitus: nam ex eo quod non contradicat, consentire videtur. *c. 43. de Reg. jur. in 6.* Etsi de præjudicio Ecclesiæ, vel suo agatur, potest appellare, & licet non sit necesse appellare; ut ait *Abb. in c. 1. h. t. n. 13.* Si appellet, non poterit cogi obedire Decreto majoris partis, quia appellatione pendente nihil est innovandum: etsi pars major ad executionem Decreti, ut potest procedat, si appellatio legitima fuisse agnoscat, revocantur quæ post ipsam facta sunt. Praelatus cum majori parte Capituli, contradicente minori, statuere potest, quod ad necessariam reparationem fabricæ, quilibet Canonicus conferat certam redituum portionem si hoc necessitas, vel utilitas Ecclesiæ exigat. *c. fin. h. t.* Quia suæ, Ecclesiæ, cujus fructibus gaudent, omnes tenentur succurrere, etiam cum aliqua diminutione suorum redituum, quos quidem ab Ecclesia percipiunt: cum hoc enim onere ipsis singulari videntur redditus Ecclesiastici. Non verò potest Episcopus etiam cum majori parte Capituli, aliquid statuere in præjudicium, & diminutionem reddituum ad singulos, quæ tales jure Collegii spectantur, ut ad aliquid opus pium, & extraneum applicentur; si hoc non sit specialiter necessarium, vel utile Ecclesiæ, nisi omnes, cum omnes tangat consentiant. *c. 29. de Reg. jur. in 6.* In instrumentis, quæ super actis Capitularibus fiunt, non est necessaria omnium Capitularium subscriptio, sed satis est consuetum Capituli sigillum apponi, & exprimi in contextu, vel in fine instrumenti, quod à Capitulo sit gestum: debet tamen attendi, & servari consuetudo cujuslibet Capituli, vel Communitatis.

TIT. XII.

Ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur.

108 CUM beneficium detur propter officium. *c. fin. de Rescript. in 6.* ratio naturalis dicitur, ut ille, qui subit onus officii, etiam commodum beneficii percipiat. *c. 77. de Reg. jur. in 6.* Et quidem sine diminutione, ut in præsentibus Rubrica, & ejus capite unico decidi-

tur; & in *L. 5. tit. 14. p. 1. Entremette, è sin menoscabo deben dar los Perlados las Dignidades; è los personajes, è los Beneficios de Santa Iglesia, à los Clerigos à quien los dieren.* Et quia beneficia diminuuntur per impositionem pensionum, idè de eis hic agere oportet. Pensio (sic à pendendo dicta, quia pendet à beneficio à quo extrahitur sicut usufructus à proprietate) est jus aliquos fructus percipiendi ex beneficio alieno, alicui, qui pensionarius dicitur autoritate legitima, & justa de causa concessum: vel in perpetuum, & tunc verè est beneficium Ecclesiasticum, si in officio spirituali fundatur: vel ad tempus: & sic regulariter conceditur. Pensio alia est Laicalis, Ecclesiastica alia. Laicalis est, quæ Laico ob temporale ministerium conceditur: ut defensori Advocato, Procuratori, Aedito, Cantori, & aliis Ecclesiæ Ministris, vel Patrono in recognitionem fundationis, vel aliis benemeritis in laborum remunerationem. Et hæc certè non est beneficium Ecclesiasticum, cum nec statutum Clericalem, nec officium spirituale exigat. *Ecclesiastica est, quæ necessariò in pensionario exigat Clericalem statum:* quæ si detur ob ministerium spirituale; v. g. Episcopi, vel Parochi Coadjutori, Vicario, Concionatori, &c. spirituales dicitur, & si in perpetuum detur, ut Commendæ, vel Vicariæ perpetuæ propriè erit beneficium Ecclesiasticum. *Gonz. in c. 21. de Præbend. in 6.* Alia datur Clericis, non ob spirituale ministerium, sed ob aliud motivum: v. g. ad ordinariam sustentationem, & dicitur mixta. Et hæc licet non sit verè beneficium. *c. 4. de Præb. in 6. Tria. sess. 21. de Res. c. 2.* quia regulariter ad tempus datur, ac proinde deest illi perpetuitas propria beneficii, & quia non fundatur in officio spirituali, cum sæpè detur in alimentorum subsidium, hodie tamen instar beneficii habetur, cum non nisi Clericis possit concedi, & ad tonsuram, & recitationem officii parvi B. V. obliget. *Gonz. in c. 21. de Præbend. in 6.* & sic ad concordiam redigi possunt AA. in hac materia discordantes. Hinc Jure Communi solum est capax pensionis Ecclesiasticæ ille, qui sit Clericus saltem prima tonsura initiatus, quando ipsi pensio conferatur, nec sufficit, quod postea Clericus fiat, ut validetur collatio. *c. 18. de Reg. jur. in 6.* etiamsi talis Clericus non habeat 14. annum. *Barb. L. 2. Jur. Eccles. cap. 13. n. 42. contra alios,* imò etiamsi ante septimum sit ordinatus ex dispensatione potest pensionem habere. Etsi illegitimus est dispensatus, ut re-